

1

Hendrikje schommelde traag het grindpad op. De steentjes knerpten vertrouwelijk onder haar versleten klompen. De mand sneed venijnig in haar zij. Hij was zwaar vandaag. Deze keer had ze de meeste overalls van Jop gewassen en gestreken, als ook zijn witte overhemd en zondagse broek.

Zo hadden ze dat afgesproken; vrijdags haalde ze de vuile was op, bij haar nog zelfstandig wonende, oudere broer. En 's maandags, zo rond het koffie-uurtje, bracht ze het gewassen en gestreken weer terug. Ze namen dan samen een bakkie leut met een Maria-koekje erbij, kletsten wat, en na een klein uurtje vertrok ze weer. Soms deed ze de vaat ook nog eventjes. Maar verder moest hij het zelf maar uitzoeken.

Ze lichtte de klink en duwde tegen de gammele achterdeur. Niet al te hard, bang dat deze het zou begeven. Meestal gaf hij meteen mee, maar nu leek hij toch wat te klemmen.

'Ouwe gek,' mopperde ze zachtjes, 'maak je spullen toch eens een keer!' Ze duwde wat harder, zover dat lukte met die zware mand op haar heup.

De deur stond nu op een kiertje, er leek iets achter te liggen. Iets zwaars. Ze zette de mand op de grond en begon stevig door te duwen. ‘Mmmmf, het lijkt wel een dood paard. Kom, geef eens een beetje mee!’ mopperde ze in zichzelf. Eindelijk was de opening groot genoeg om haar hoofd erdoor te kunnen steken. Even moesten haar oude ogen wennen aan het schemerige licht in de vertrouwde bijkeuken. Plots zakte ze door haar knieën...

‘Jop, Jop,’ ze fluisterde.

Ze klemde haar beide handen om de deur en duwde en duwde. Zo viel ze naar binnen. Bovenop het dode lichaam van haar broer. Snel knielde ze naast zijn hoofd en streelde het koude gelaat.

‘Jop, jongen wat heb je gedaan?’ Ze voelde niet dat ze in een grote kleverige plas bloed zat.

Hendrikje was zo blijven zitten. Waande zich jonger, veel jonger. Toen had ze ook zo naast hem gezeten. Ze moet een jaar of veertien geweest zijn, Jop was zeventien. Heel bleek en stil had hij op dat bed gelegen. Ze had toen ook zijn gezicht gestreeld, zachtjes tegen hem gepraat. De dokter had gezegd dat hij haar waarschijnlijk wel kon horen, ook al reageerde hij verder niet. Dus was ze bij hem gebleven, had in zijn hand geknepen en zachtjes voor hem gezongen. Drie dagen had het toen geduurd voor ze wakker schrok van de lichte kneep in haar hand.

‘Waar ben ik?’ had hij gevraagd met een droge mond.

‘Bij mij, hier bij mij!’ Ze was direct opgestaan om ma te roepen.

Niets had hij meer geweten van hoe het gebeurd was. Ze hadden hem onderaan de ladder naar de hooizolder gevonden. De dokter had hem onderzocht en constateerde een zware hersenschudding.

Samen hadden ze hem op het bed gelegd. De dokter vertelde dat Jop wellicht wat geheugenverlies zou hebben maar dat zijn herinneringen met der tijd wel weer terug zouden komen. Het zou goed komen, op den duur.

Drie weken had Jop het bed gehouden voordat pa het welletjes vond.

'Hij krijgt weer genoeg praatjes en het hooi moet van het land!' Meer woorden werden er niet over vuil gemaakt.

Hendrikje had Jop geholpen met aankleden en hem nog eens gevraagd of hij echt niets meer wist van wat er gebeurd was op de hooizolder. Dat was de eerste keer dat hij kwaad op haar geworden was... Onredelijk boos; zijn gezicht stond woest en geschrokken was ze achteruit gestapt. Meteen had ze de spijt in zijn ogen gezien.

Ze kwam bij uit haar mijmering van het geluid van een zachte, bekende melodie. Ze realiseerde zich dat ze het zelf was, die zat te neuriën.

'Dom mens!' foeterde ze. Stram probeerde ze op te staan. Ze wilde niet steunen op het stijve lichaam maar dat lukte niet helemaal. De vloer was nat en glad. Ze kon zich maar ternauwernood overeind houden. Ze schopte haar klompen uit en op kousenvoeten, die duidelijk meer grip bleken te hebben, glibberde ze naar de kamer. Daar nam ze de hoorn van de haak en draaide het enige mobiele nummer dat ze uit haar hoofd kende:

'Pieter? Ja, met mama. Je moet komen jongen! Er is iets met Jop...'

'Ma, ben jij dat? Waar ben je?'

'Ik ben bij Jop, je moet komen... het gaat niet goed!'

'Ma, wat is er dan, gaat het niet goed met je?'

'Pieter, kun je alsjeblieft komen? Ik denk dat Jop, Ome Jop dood is,